

Науковий реферат статті Марусич О. В.
"Аналіз підходів до оцінювання ефективності діяльності
авіакомпанії"

На сучасному етапі розуміння того, з чого складається бізнес-процес, які фактори всередині компанії впливають на його ефективність, змушують авіакомпанії переглядати методи оцінки ефективності діяльності. Для оцінювання рентабельності процесів розроблено різні методики, результати апробації яких дозволяють говорити не тільки про їхню популярність, а й про достовірність отриманих результатів: концепція економічної доданої вартості (EVA), система збалансованих показників (BSC) і процесно-орієнтований аналіз рентабельності (BPA).

Концепція економічної доданої вартості на сьогодні претендує на провідну роль у визначенні форм і структурних елементів методології корпоративного управління в світі. Система показників, що характеризує діяльність авіакомпанії в рамках концепції управління вартістю, постійно оновлюється. У міру впровадження сучасних інформаційних технологій, появи нових ідей показники стають все більш об'єктивними і складними.

Незважаючи на те, що система показників є індикатором загального стану підприємства, обмежуватися тільки їх аналізом помилково. Для того, щоб будь-які проблеми на підприємстві можна було попередити або усунути відразу після їх появи, необхідна система своєчасних і достовірних показників, яка дозволить найбільш повно оцінити ефективність роботи авіакомпанії в цілому. Такою системою є збалансована система показників ефективності. Вона дозволяє істотно поліпшити якість управління підприємством, особливо якщо в компанії існує декілька напрямів діяльності. За допомогою цієї методики можна оцінювати ефективність не тільки окремих інвестицій чи проектів, а й цілих компаній або комерційних структур.

Проблема збалансованої системи показників полягає в тому, що вона не вирішує фундаментальних проблем вимірювання ефективності і не дає вказівок, як поєднати різнорідні показники в загальну оцінку ефективності. Цю проблему поєднання різнорідних показників вирішує процесно-орієнтований аналіз рентабельності.

Цей метод дозволяє оцінити вплив кожного бізнес-процесу, який здійснюється в компанії, на доходи, що дає можливість порівняти доходи, отримані від процесу, з витратами. Також це дає можливість виявити

високорентабельні бізнес-процеси і визначити ті, які до таких не належать. Втілюючи в собі переваги інших методик і усуваючи властиві їм недоліки, АВРА дозволяє виміряти ефективність за всіма рівнями авіакомпанії – від компанії в цілому до її підрозділів, бізнес-процесів і окремих видів продукції.

Література: 1. Плешакова О. А. Математические модели организации производственной деятельности типовой авиакомпании / О. А. Плешакова // Научный Вестник МГТУГА. – 2004. – № 77 (4). – С. 13–19. 2. Дубинина В. Г. Оптимизация коммерческой загрузки многоплечевых рейсов, максимизирующей доходы / В. Г. Дубинина // Сборник трудов ИСА РАН. – М. : Едиториал УРСС, 2005. – С. 125–129. 3. Кузьмина Е. А. Функционально-стоимостный анализ и метод ABC. Методы менеджмента качества / Е. А. Кузьмина, А. М. Кузьмин. – М. : РИИ Стандарты и качество, 2002. – № 12. – С. 34–78. 4. Edvinsson L. Intellectual Capital. Realizing Your Company's True Value by Finding Its Hidden Brainpower / L. Edvinsson, M. S. Malone. – New York : Harper Business, 1997. – 534 p. 5. Каплан Р. Система сбалансированных показателей. От стратегии к действию / Р. Каплан, Д. Нортон. – М. : Олимп-бизнес, 2003. – 387 с. 6. Смольский А. П. Сбалансированная система показателей как инструмент управленческого учета и реализации стратегии организации / А. П. Смольский // Планово-экономический отдел. – 2008. – № 10. – С.12–64. 7. Иевлев В. Balanced Scorecard – альтернативные модели / В. Иевлев, Т. Попова // Банки и технологии. – 2002. – № 4. – С. 65–88. 8. Вихров А. А. Интеграция системы KPI/BSC и бюджетирования в единый инструмент управления / А. А. Вихров, П. А. Лекомцев // Журнал управления компанией. – 2005. – № 10 (53). – С. 14–19. 9. Малярець Л. М. Математико-статистичні інструменти діагностики ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства / Л. М. Малярець, А. В. Жуков // Економіка розвитку. – 2011. – № 3 (67). – С. 121–127. 10. Lee D. Advances in Airline Economics. The Economics of Airline Institutions, Operations and Marketing / D. Lee. – Amsterdam : Elsevier, 2007. – 428 p.

Інформація про автора

Марусич Оксана Володимирівна – асистент, аспірант кафедри економічної кібернетики Національного авіаційного університету (03680, Україна, м. Київ, пр. Космонавта Комарова, 1, e-mail: phenny@ Rambler.ru).